

Poslovne koristi zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu

Varnost in zdravje pri delu ni le zakonska in družbena obveznost, temveč podjetjem prinaša tudi koristi. Podjetja se zavedajo, da zagotavljanje varnega in zdravega dela zmanjšuje število poškodb ali bolezni, povezanih z delom, vendar pa je varnost in zdravje pri delu tudi bistveni element njihove poslovne uspešnosti.

Zakaj je varnost in zdravje pri delu bistveni element poslovne uspešnosti?

Z uvedbo sistema varnosti in zdravja pri delu podjetje:

- dokaže, da je družbeno odgovorno;
- varuje in poveča ugled in vrednost blagovne znamke;
- poveča produktivnost delavcev;
- poveča predanost zaposlenih;
- ustvari sposobnejšo in bolj zdravo delovno silo;
- zmanjša poslovne stroške in motnje;
- izpolni pričakovanja strank na področju varnosti in zdravja pri delu;
- spodbudi zaposlene, da dlje ostanejo aktivni.

Naložbe v varnost in zdravje pri delu lahko vsakemu podjetju prinesejo pomembne koristi. Preproste izboljšave lahko povečajo konkurenčnost, donosnost in motivacijo zaposlenih. Izvajanje sistema za upravljanje varnosti in zdravja pri delu zagotavlja učinkovit okvir za preprečevanje ali zmanjševanje nezgod in bolezni.

Ključna načela varnosti in zdravja pri delu

- zavezanost in vodenje za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu;
- učinkovite politike in postopki varnosti in zdravja pri delu;
- proaktivni programi ocenjevanja tveganja;
- izkušeni in strokovno usposobljeni delavci;
- učinkoviti ukrepi za obvladovanje tveganj;
- stalni postopki spremljanja in pregledovanja.

Čeprav načela za zagotavljanje visoke ravni varnosti in zdravja pri delu veljajo za vsako organizacijo, se poslovni dejavniki za velike in majhne organizacije lahko zelo razlikujejo.

Velike organizacije

Velika podjetja že dolgo priznavajo pomen slovesa in ugleda.

„Na trgu vrednostnih papirjev so podjetja, ki budno pazijo na svoj ‚trojni izid‘ (triple-bottom-line) (1), uspešnejša od manj previdnih konkurentov.“ (The Economist)

Od velikih organizacij se pričakuje, da bodo izkazovale vedno višje standarde poslovnega upravljanja in večjo preglednost pri poročanju. Zaradi poslovanja v tržnem gospodarstvu in dejstva, da se družba vedno bolj zaveda tveganj, številna podjetja spoznavajo, da imajo lahko precejšnje koristi zaradi vključevanja varnosti in zdravja pri delu v svoj širši poslovni model. Te koristi vključujejo:

- boljšo podobo, vrednost blagovne znamke in ugled podjetja;
- uresničevanje zavez družbene odgovornosti gospodarskih družb;
- ohranjanje in spodbujanje zaupanja vlagateljev;
- razvijanje pozitivnega vključevanja interesnih skupin.

„Uprava ugotavlja, da uspešnost na področju varnosti in zdravja pri delu vpliva na poslovno uspešnost skupine ter tudi na njeno vrednost za interesne skupine. Zato zahteva, da direktorji in vsi zaposleni zavzamejo pozitiven pristop do vprašanj varnosti in zdravja pri delu.“ Izvršilni direktor, Uniq plc (prehrabena industrija)

Pojem družbena odgovornost gospodarskih družb govori o tem, kako lahko podjetja upoštevajo svoj gospodarski, družbeni in okoljski vpliv pri svojem delovanju. Varnost in zdravje pri delu ima lahko pomembno vlogo pri uresničevanju teh načel. Pomembno je zlasti:

- vključevati varnost in zdravje pri delu v širše pobude upravljanja gospodarskih družb;
- zagotavljati, da izvajalci in dobavitelji ustrezno obravnavajo tveganja na področju varnosti in zdravja pri delu;
- spodbujati druga podjetja, da dosegajo izboljšave na področju varnosti in zdravja pri delu prek medsebojnega spodbujanja.

Produktivnost in učinkovitost

Osrednja zaveza Evropske unije v okviru lizbonske strategije (2) je povečanje zaposlenosti in produktivnosti prek večje konkurenčnosti. Stroški nezgod pri delu in poklicnih bolezni v EU-15 se gibljejo med 2,6 in 3,8 % bruto nacionalnega proizvoda. Poleg zmanjšanja nesreč in bolezni se lahko koristi v zvezi s produktivnostjo in učinkovitostjo dosežejo kot posledica:

- povečanja motivacije, izboljšanja sodelovanja in dviga morale delovne sile;

(1) „Trojni izid“ (triple-bottom-line) vključuje širši razpon vrednosti in meril za merjenje uspešnosti organizacije (in družbe): ekonomski, okoljski in družbeni uspeh (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).

(2) Glejte spletno stran (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_en.pdf).

- produktivnejših delavcev in učinkovitejših delovnih metod;
- znižanja nenačrtovanih stroškov na najnižjo raven z učinkovitim načrtovanjem neprekinjenega poslovanja;
- izboljšanja kakovosti zaposlovanja in ohranjanja delavcev;
- znižanja zavarovalnih premij;
- zmanjšanja morebitne izpostavljenosti kazenskim ali civilnim postopkom.

Z vlaganjem v varnost in zdravje pri delu se lahko doseže donosnost v razmerju do 12 : 1 (12 EUR dobička za 1 EUR naložbe).

„Obstaja jasen in neposreden odnos med družbenim vedenjem gospodarske družbe in njenim ugledom, prodajo, blagovno znamko in dejansko celotno vrednostjo. Večja sta velikost podjetja in vrednost blagovne znamke, močnejša je ta medsebojna povezanost (in posledice).“ Leipzig (3)

Mala podjetja

Številna mala in srednje velika podjetja prav tako začenjajo spoznavati stroške pomanjkljive varnosti in zdravja pri delu ter koristi visoke ravni varnosti in zdravja pri delu. To je najbolj opazno pri:

- izpolnjevanju zahtev poslovnih strank v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu z namenom pridobivanja ali ohranjanja naročil;
- izogibanju motnjam v poslovanju in izgubi ključnega osebja;
- spodbujanju zaposlenih in ohranjanju njihove predanosti;
- razpoložljivosti in cenovni dostopnosti zavarovanja.

Nova in rastoča podjetja, ki želijo doseči trajnostno poslovno rast in stabilnost, spoznavajo pomen varnosti in zdravja pri delu. To je najbolj opazno pri izpolnjevanju zahtev strank v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu.

„Ne le, da imamo zdaj višjo moralo osebja in manj bolezni, temveč je to tudi pomembno prispevalo k ohranjanju obstoječih strank in resnično vplivalo na pridobivanje novih naročil in rast podjetja.“ John Purnell, regionalni direktor, Cougar Automation Ltd

Potreba po odgovornem ravnanju gospodarskih družb posledično postavlja določene zahteve tudi njihovim dobaviteljem. Vlaganje v standarde za doseganje višje ravni varnosti in zdravja pri delu spodbuja konkurenčnost podjetja, kar povečuje tudi možnosti ohranjanja strank in pridobivanja novih naročil.

Produktivnost in delavci

Nezadovoljiva raven varnosti in zdravja pri delu ima nesorazmeren učinek na mala podjetja. Človeški in poslovni stroški smrtnih nezdod pri delu, večjih požarov ali kazenskih pregonov vodilnih delavcev so očitni. Približno 60 % podjetij, v katerih prekinitve poslovanja traja dlje kot devet dni, preneha poslovati. Vendar pa se uspešna podjetja zavedajo koristi, kot so:

- varnejše delovne metode, ki omogočajo, da se delo opravi hitreje in z manj zaposlenimi;

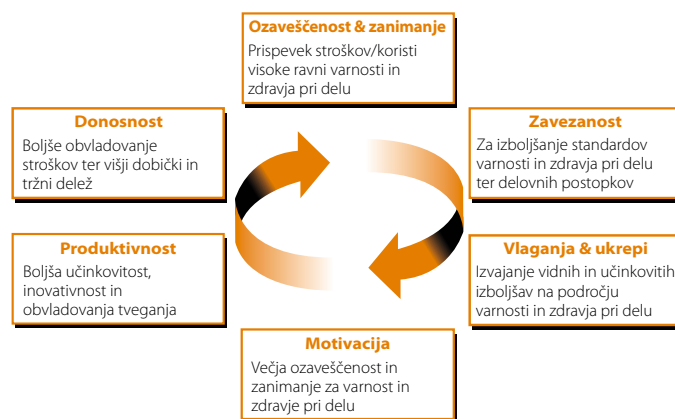
- zmanjšano število nezdod in bolezni – v nekaterih primerih se je bolniška odsotnost zmanjšala za polovico;
- doseganje najvišje ravni zaposlovanja, motivacije in ohranjanja usposobljenega osebja.

Zavarovanje

Za podjetja je nezakonito, če poslujejo brez ustreznega zavarovanja, vendar pa se premije povečujejo in je zavarovanja vse težje pridobiti. Stroški zavarovanja delavcev se razlikujejo glede na dejavnost. Zavarovalne premije za pisarniške vrste dela predstavljajo manj kot 0,5 % plače, za dela v proizvodnji pa so višje in znašajo približno 5 %. Premije za gradbene dejavnosti, kot je krovstvo, dosegajo celo 15 %. Večina držav ponuja precejšnja povišanja ali znižanja teh „predpisanih“ premij, odvisno od sistema zavarovanja, kar pomeni velike prihranke za tiste, ki so uspešni, in kazni za neuspešne.

Uresničevanje

Sporočilo je jasno: **visoka raven varnosti in zdravja pri delu pomeni dobro poslovanje**. Podjetja bi morala vključiti varnost in zdravje pri delu v poslovno upravljanje ter povečati ozaveščenost ključnih nosilcev odločanja v organizaciji.

Ali vaše stranke, vlagatelji ali banke pričakujejo odgovorno ravnanje na področju varnosti in zdravja pri delu ter ustrezno obvladovanje tveganja? Ali bi bilo vaše poslovanje moteno, če bi se zgodila nezdoda? Ali bi izguba enega ali več ključnih članov osebja škodila vašemu podjetju? Ali bi lahko imeli koristi zaradi cenejšega zavarovanja ali boljše produktivnosti? Če ste na katerega od teh vprašanj odgovorili pritrdilno, je varnost in zdravje pri delu verjetno ključni dejavnik poslovnega uspeha vašega podjetja.

Več informacij o varnosti in zdravju pri delu ter gospodarski uspešnosti je na voljo na:

<http://osha.europa.eu/topics/business/performance>

Več informacij o varnosti in zdravju pri delu v povezavi z gospodarsko uspešnostjo v Sloveniji je na voljo na:

<http://si.osha.europa.eu/hwi/>

(3) D. Leipziger (2001), *SA8000: The definitive guide to the new social standard*, Financial Times/Prentice Hall.